

Левченко Н. В. (Умань, Україна)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗВО

У тезах обґрунтовано особливості підготовки майбутніх соціальних працівників в закладах вищої освіти за освітніми ступенями бакалавр і магістр. Представлено кількість ЗВО, які здійснюють таку підготовку та напрями соціальної роботи як спеціалізації освітньої програми.

Levchenko N. (Uman, Ukraine)

TRAINING OF FUTURE SOCIAL WORKERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The theses substantiate the peculiarities of training future social workers in higher education institutions for bachelor's and master's degrees. The number of free educational institutions that provide such training and areas of social work as specializations of the educational program is presented.

Сучасний стан підготовки майбутніх соціальних працівників в закладах вищої освіти Україні характеризується різноманітністю професійних ролей фахівців соціальної галузі та в різних сферах їх діяльності. Різні рівні, освітні програми, компетентності стають важливим аспектом у підготовці сучасного кваліфікованого працівника галузі соціальної роботи.

Основними науковими доробками у дослідженні проблеми професійної підготовки майбутніх працівників соціальної сфери стали праці Л. Міщик, Р. Вайноли; концепції змісту, організаційних форм і технологій навчання у закладах вищої освіти – С. Архангельський, В. Беспалько, А. Вербицький, С. Харченко; розробка теоретико-методологічних засад соціальної роботи – В. Буяшенко, О. Карагодіна, О. Кравченко, Н. Коляда, В. Лютий, Т. Семигіна, Г. Слосанська, Л. Тюття, Т. Шаповалова, А. Ярошенко та ін.

Отже, у чисельних працях дослідників розкрито важливі аспекти професійної підготовки працівника соціальної галузі.

Здійснивши скринінг сайтів закладів вищої освіти України відповідно до підготовки фахівців зі спеціальності 231 Соціальна роботи різних освітніх ступенів. Освітні послуги з підготовки соціальних працівників надають 69

закладів вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота на різних рівнях вищої освіти перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий) рівні) зазначено інформаційним джерелом osvita.ua. Це заклади державної та приватної форм власності, з них надають освітні послуги за освітньо-науковим ступенем «докторів філософії» – 9 ЗВО, за освітнім ступенем «магістр» – 42 ЗВО, за освітнім ступенем «бакалавр» – 50 ЗВО. Безперервність надання освітніх послуг бакалавр – магістр – доктор філософії прослідковується у Академії праці, соціальних відносин і туризму, Донбаському державному педагогічному університеті, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Київському університеті імені Бориса Грінченка, Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Національному університеті «Львівська політехніка», Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка, Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, Херсонському державному університеті.

Інші 60 закладів вищої освіти здійснюють підготовку здобувачів за спеціальністю 231 Соціальна робота на освітніх ступенях бакалавр та магістр або бакалавр або магістр.

У закладах вищої освіти підготовка здійснюється відповідно до Стандартів вищої освіти освітні ступеня бакалавр та магістр (накази Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» №557 від 24.04.2019 р. та «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого (магістерського) рівня вищої освіти» №556 від 24.04.2019 р.) на основі яких розроблено освітні програми. Для освітніх ступенів молодший бакалавр та доктор філософії на тепер стандарти ще не затверджені, хоча проект Стандарту вищої освіти для третього освітньо-наукового рівня розроблено і подано для громадського обговорення [1; 2].

Стандарти вищої освіти, на регіональному та місцевому рівнів – освітні програми, навчальні плани, робочі навчальні плани, навчальні програми освітніх компонентів, робочі програми навчальних дисциплін, силабуси і т.д.

Здійснивши аналіз освітніх програм спеціальної 231 Соціальна робота підготовка соціальних працівників здійснюється на освітньому ступені бакалавр за освітньо-професійними програмами, на освітньому ступені магістр – за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами більшість з них на ОС бакалавр це соціальна робота, але і зустрічаються з поєднанням спеціалізації, а ОС магістр майже всі програми мають свій напрям (управління міжнародними соціальними проектами і програмами; соціальна педагогіка; психологія; медико-соціальна робота, рекреаційний супровід; соціальна педагогіка у сфері інклюзії; соціальна адвокатура; міжнародні соціальні проекти та волонтерська діяльність; практична психологія, психосоціальна допомога та реабілітація; коучинг; соціально-педагогічна діяльність та соціально-психологічна реабілітація; соціально-психологічне консультування; соціально-психологічна допомога населенню; соціально-правовий захист; управління соціальним закладом; молодіжна робота; соціальна реабілітація; соціальна робота та соціальна політика; соціальна інклюзія; соціальна робота з надання паліативної та хоспісної допомоги; менеджмент соціальної роботи; християнське місіонерство та ін.).

Всі особливості освітніх програм відображені у змісті, меті, переліку освітніх компонентів, відповідних компетентностей та програмних результатів навчання, атестації.

Наразі у закладах вищої освіти України підготовка бакалаврів, магістрів з соціальної роботи, здійснюється більше чим на 150 освітніх програм, які мають свої особливості відповідно до регіону. Освітні програми відрізняються своєю метою, освітньою складовою (обов'язковими, фаховими, вибірковими навчальними компонентами, практиками і т.д.), однак їх обсяг дотримано відповідно до Стандартів про вищу освіту спеціальності 231 Соціальна робота.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» № 557 від 24.04.2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/231-sotsialna-robota-bakalavr.pdf>

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого (магістерського) рівня вищої освіти» №556 від 24.04.2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>